

SKRIVA HISTORIA

OM BYGGCHEFERNÄ 1993-2017 OCH OM ATT BYGGA VIDARE

bygg
cheferna **b**

Skriva historia

SKRIVA HISTORIA

Text: Margareta Jonilsson, Grafisk form och illustration: Tin Wigelius,
Foto: Byggcheferna. (Börje Hammarström, Lars Bergqvist m.fl.)
Tryck: Strokirk-Landströms AB, september 2017

INLEDNING

När jag tackade ja till att föreslås som ny ordförande i Byggcheferna började ett samtal med Lars Bergqvist som har pågått länge.

Under detta samtals gång, och när jag tillsammans med den avgående styrelsen har lagt upp strategin för kommande år, har jag insett hur otroligt mycket organisationen har utträttat under de närmare trettio år som Lars Bergqvist varit ordförande.

För att inte detta ska gå förlorat, och för att min styrelse och jag ska ha en stadig grund att stå på när vi formar framtiden för Byggcheferna, har vi sammanställt denna skrift.

Ett annat nog så viktigt syfte med boken är att ge våra medlemmar, nuvarande och kommande, en bild av vad det innebär att vara en del av en organisation som ständigt är i framkant, som läser av trender före alla andra och menar allvar med att försöka vrida rätt dåliga attityder.

Alltihop gjort med en djup omsorg om den byggbransch vi alla älskar - och vill kunna vara stolta över att tillhöra.

Kajsa Hessel
tillträdande ordförande i Byggcheferna

Min starkaste gren brukar inte vara att blicka bakåt, jag håller hellre blicken fäst i framtiden. Så om vi inte hade bestämt oss för att göra den här boken hade jag nog inte blivit sittande att fundera över Byggchefernas verksamhet genom åren särskilt länge.

Nu blev jag tvungen att minnas, och det var onekligen en rolig resa att göra.

Jag har haft så mycket kul, fått göra så stimulerande saker och fått uppleva så många framgångar för Byggchefernas idéer och insatser för en bättre bransch och god chefsåterväxt att jag bläddrar bland milstolparna med ett leende.

Nu överlämnar jag tryggt det framtida arbetet i nya händer och litar på att det som tidigare medlemmar och styrelser har åstadkommit tas tillvara på rätt sätt.

Lars Bergqvist,
avgående ordförande i Byggcheferna

BARA ETT FLAK, ELLER?

6

SÅ HÄR BÖRJADE DET ...

11

VI STARTADE EN TIDNING

18

VIKTIGT ATT NÄTVERKA

28

KONSTEN ATT DRA FOLK

32

INNEHÅLL

BRA SAMTAL - VARJE GÅNG

34

HÖRAS I DEBATTEN

36

OCH SYNAS I ALMEDALEN

38

VILKET LIV DET BLEV ...

46

SPELET SOM GÖR SUCCÉ

56

STARKARE TILLSAMMANS

58

DANIEL TOG PRISET

60

ETIK I FOKUS

63

Bara ett flak, eller?

Måndag morgon och en vecka kvar till studenten. Lars Bergqvist har en genomgång om Byggcheferna med en klass blivande gymnasieingenjörer med inriktning på bygg.

Lars Bergqvist

Eleverna är skolavslutningsrastlösa och frågestunden blir inte lika intensiv som Lars Bergqvist är van vid.

Men en sak är säker. Det här gänget kommer inte att ha ett sexistiskt budskap på sitt studentflak en vecka senare. Kampanjen "Stoppa machokulturen i byggbranschen!" gör intryck.

Kampanjen är bara en av många satsningar och långsiktigt attitydförändringsarbete som Byggcheferna har jobbat med genom åren.

I denna skrift har vi försökt samla de viktigaste milstolparna i organisationens historia som började 1993 och nu går in i en ny spännande fas med en ny ordförande.

EN VECKA EFTER Lars Bergqvists möte med gymnasieingenjörerna i Karlstad strömmade studenter ut från skolgårdar i hela landet och några av dem hade likt förbannat dekorerat sina flak med grovt sexistiska budskap.

Och Byggcheferna, med Lars Bergqvist, röt till, tillsammans med Johan Lindholm från Byggnads och Mats Åkerlind från Sveriges Byggindustrier.

I en debattartikel i Svenska Dagbladet undrar branschföreträdarna bland annat var föräldrarna är.

Lars Bergqvist träffar gymnasister som snart ska ut i arbetslivet och bli byggchefer.

Och lärarna och rektorerna? Var är alla vuxna som ska förmedla vettiga attityder till våra ungdomar så att de blir hela och mogna människor?

"De sexistiska budskap som sprids av dem som i dagarna tagit studenten är inte de budskap som ska gälla. Det är upp till var och en av oss att sätta ned foten. Det är inte okej med den typen av attityder i vår bransch, på vår arbetsplats eller i samhället i stort."

"Vi tycker att det är hög tid att män högt och tydligt tar ställning. Kränkande banderoller på studentflak är givetvis helt oacceptabelt! Sexism och rasism är givetvis också helt oacceptabelt!"

Vi måste bestämma oss en gång för alla för vilken arbetsmiljö vi vill ha: En förlegad arbetskultur som gör att kvinnor och män inte känner sig välkomna? Eller en arbetsmiljö som behandlar alla med respekt? För oss är svaret självklart."

Så löd debattinlägget något förkortat. Denna gemensamma protest mot en dålig attityd i branschen aldrig hade aldrig kommit till stånd om inte Byggcheferna hade jobbat metodiskt i trettio år för att lyfta och dryfta det som är

Kränkande banderoller på studentflak är helt oacceptabelt! Sexism och rasism är givetvis också helt oacceptabelt!

Vi älskar att vara byggare, vi älskar våra projekt och vi älskar att vara delaktiga i att bygga samhällen.

Gymnasieingenjörer i Karlstad vill veta allt om verkligheten och träffar

gärna Lars Bergqvist för ett avspänt samtal. Från vänster Marcus Sköld, Anton Ericsson, Lars Bergqvist, Karolina Nilsson och Anders Eriksson.

dåligt - och därmed behöver bli bättre - i byggbranschen, anser Lars Bergqvist.

Ofta har Byggcheferna fått ta emot hård kritik från andra aktörer i branschen, som har tyckt att de sviker och hänger ut våra egna.

- Men insikt är första steget till förändring. Därför måste man våga inse sina brister, säger Lars Bergqvist, och fortsätter:

- VI I BYGGCHEFERNA kommer att fortsätta nagelfara vår egen bransch - därför att vi älskar den! Vi älskar att vara byggare, vi älskar våra projekt och vi älskar att vara delaktiga i att bygga samhällen.

- Vi vill också kunna älska vår arbetsmiljö. Dit är det en bit på väg - och därför bygger vi vidare på det arbete vi redan har utfört i organisationen.

- Du är så välkommen att vara med oss i det bygget!

Sexistiska budskap på studentflaken förekommer tyvärr ...

... men det finns motkrafter också!

EN SCHYSTARE BRANSCH PÅ ALLA SÄTT

Byggscheferna mejslade tidigt ut att organisationens två stora utmaningar skulle vara att utveckla branschen och att förse branschen med en god chefstillväxt genom att utveckla unga ledare.

- Det kanske låter som om det senare vore en uppgift för byggföretagens personalavdelningar, men vi vet att deras jobb inte räcker till och därför har vi tagit på oss detta ansvar, säger Lars Bergqvist.

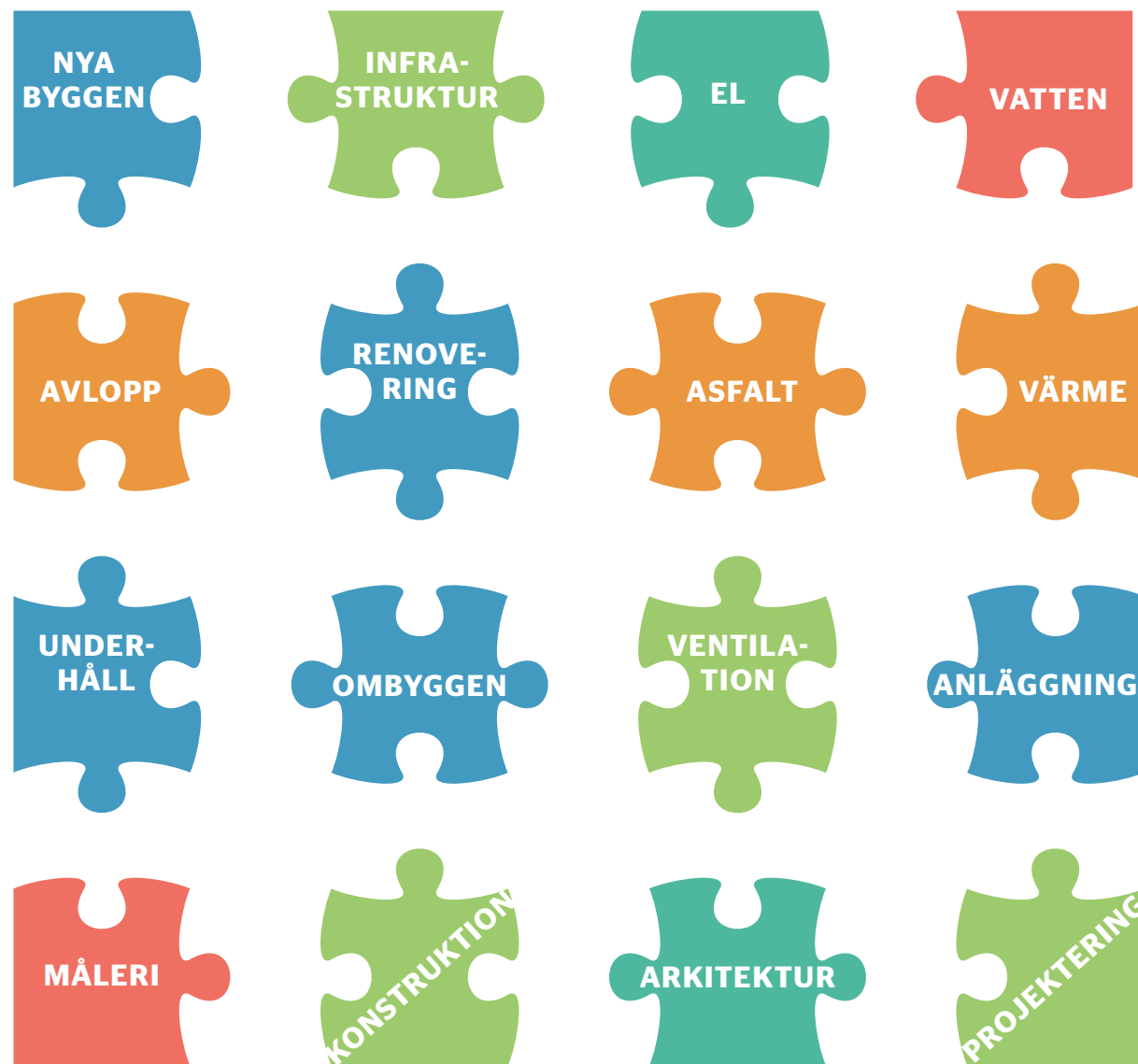
Likadant är det när det gäller att utveckla branschen. Byggchefernas arbete är avgörande för att utvecklingen i byggbranschen går åt rätt håll och i någorlunda god takt.

- Och då handlar det inte bara om vad som står på studentflaken, förtydligar Lars Bergqvist. Allt vårt arbete genomsyras av våra fyra fokusområden ledarskap, etik, mångfald och chefs arbetsmiljö.

Allt vårt arbete genomsyras av våra fyra fokusområden ledarskap, etik, mångfald och chefs arbetsmiljö.

VI BYGGER SAMHÄLLET

VÅRA MEDLEMMAR JOBBAR SOM ...

... byggchef, projektchef, projektledare, arbetsledare, montageledare, platschef, produktionschef, servicechef, verkstadschef, arbetschef, avdelningschef, ingenjör, ansvarig, enhetschef, filialchef, installationschef, planeringsingenjör, serviceledare, verksamhetschef, vd, direktör, chef, ledare, ansvarig och förvaltare.

Bara några exempel.

Så här började det ▶

FRÅN Salf TILL BYGGCHEFERNA

Under en tipspromenad i Harmånger uppstod idén till Byggcheferna. Styrelsemedlemmar i dåvarande Salf Byggare deltog i en uppvaktning och hade kommit till den mer avslappnade delen av träffen.

Då rann kreativiteten till och organisationen Byggcheferna var född.

Börje Hammarström

Chefer inom byggsektorn har varit organiserade ända sedan 1892, då Göteborgs Byggnadsverksförenings förening bildades. Därefter har beteckningar och organisationsformer skiftat, och när tipspromenaden i Harmånger ägde rum hade cheferna sedan 1982 samlats i Salf Byggare, tidigare Sveriges Arbetsledareförbunds byggsektion innan föreningen bildades.

- Tidigare hade alla chefer varit organiserade under ett paraply, berättar Börje Hammarström, veteran inom Salf och sedermera Ledarna.

- Salf hade ortsavdelningar i hela landet, sammanslutna i länsdistrikt, och drev traditionellt fackliga frågor för alla chefernas räkning oavsett bransch.

ATT VARA MÅNGA och ha gemensamma intressen kring ledarrollen gav styrka, men en nackdel var att branscherna, och därmed de dagliga arbetsvillkoren, skiftade kraftigt. Chefer i olika branscher har chefsrollen och stressen gemensamt med en byggchef, men alla behöver inte fundera på om medarbetarna verkligen använder livlinan när de arbetar några våningar upp.

Speciellt för byggchefer är också att de bygger upp en

organisation och driver ett projekt och sedan monterar ner organisationen igen - alltihop under pågående produktion med ett omfattande resultatansvar.

- Det var ett gäng inom Salf Byggare som ville fokusera mer på branschfrågor och vara med och utveckla byggsektorn, inte bara driva frågor om löner och anställningsvillkor och ansvar för medlemmarnas inflytande på Salf.

SAGT OCH GJORT. 1993 bytte Salf Byggare namn till Byggcheferna.

Ett år senare bytte även Salf namn och blev Ledarna. Idag är Byggcheferna en av deras största branschföreningar. Ledarna har i dag 17 branschföreningar som organiserar chefer inom olika branscher och sektorer, både privat och offentligt. I dag har Ledarna cirka 92 000 medlemmar. Av dessa ingår 16 500 i Byggcheferna.

TOTALT FINNS DET omkring 30 000 byggchefer i landet, så det finns potential att växa. Alternativen för den som är byggchef är Sveriges ingenjörer, som dock saknar en specifik yrkesförening för byggnadsingenjörer, och Unionen, som visserligen är Sveriges största fackförbund

”

Det var ett gäng inom Salf Byggare som ville fokusera mer på branschfrågor, inte bara driva frågor om löner och anställningsvillkor.

Lars Bergqvist bekräftar namnbytet efter stämmobeslutet i Falun 1993.

”

Föreningen Byggcheferna är viktig för Ledarna och har bidragit till att stärka deras varumärke i branschen.

för tjänstemän, men som också saknar det branschegagemang och bransch-kunnande som Byggcheferna bygger en stor del av sin verksamhet på.

- Byggcheferna och Ledarna har vunnit mycket med vår tydlighet, konstaterar Börje Hammarström. Föreningen är viktig för Ledarna och har bidragit till att stärka deras varumärke i branschen. I byggbranschen har organisationerna varit drivande i angelägna frågor som rör alla med chefsansvar, men vi har också kunnat vara starka i många andra viktiga frågor för branschen.

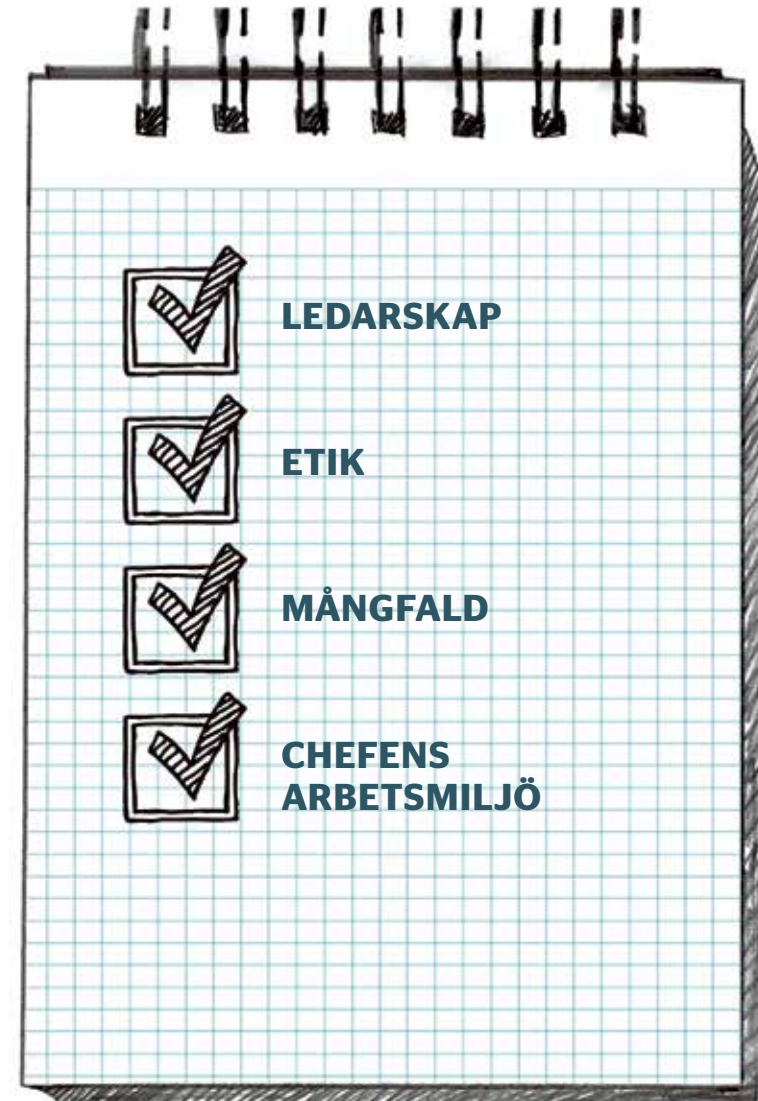
EN TYDLIG MARKERING av Byggchefernas nya identitet gjordes när tidningen Byggchefen startades 1994. Mycket av 1990-talet gick i den svenska fastighetskrisens tecken och Byggchefernas verksamhet handlade ofta om att förhålla sig till en svag byggmarknad, neddragningar och uppsägningar.

Vid 2000-talets början kände man behov av ett nytt avstamp.

- Vi ville ta tempen på branschen och staka ut en väg, berättar Lars Bergqvist.

Detta kom att ske i form av ett seminarium som har fått närmast mytiska proportioner i organisationen och

VÅRA FOKUSOMRÅDEN

BUNKERÖVNINGEN.

Ett antal nyckelpersoner samlades i en sluten miljö i 24 timmar och leddes av den dåvarande konsulten Joakim Berner.

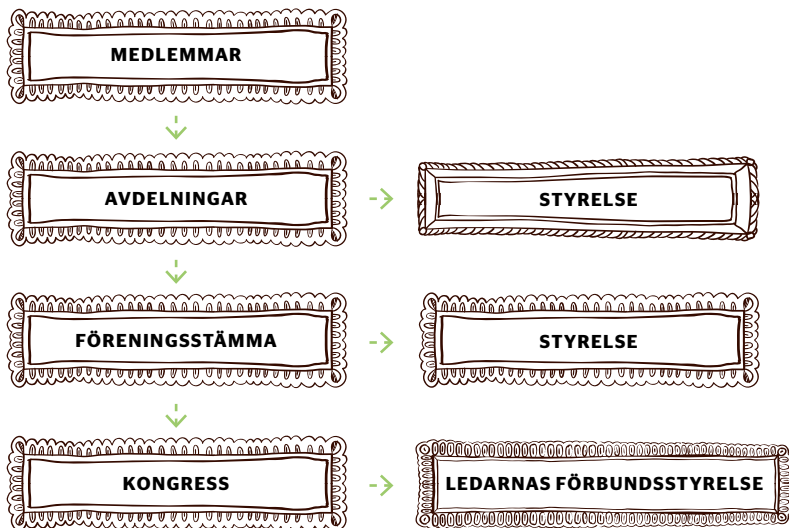

går under namnet Bunkerövningen. Ett antal nyckelpersoner samlades i en sluten miljö i 24 timmar och leddes av den dåvarande konsulten Joakim Berner.

– När vi kom ut i andra änden hade vi mejslat ut fyra områden vi behövde

fokusera på: ledarskap, etik, mångfald och chefens arbetsmiljö. Snart tjugo år senare fokuserar vi på samma områden och det visar vilken tyngd de här frågorna har, säger Lars Bergqvist.

BYGGCHEFERNAS ORGANISATION

LANDET RUNT

Bbyggchefernas 16 500 medlemmar är indelade i sju avdelningar. Stockholmsavdelningen är markant större än de andra, därefter kommer Göteborg och Malmö och därefter övriga avdelningar som är ungefär jämnstora i medlemsantal.

Meningen med indelningen är att Byggcheferna ska fungera demokratiskt och ha representation från olika delar av landet.

– Men vi måste konstatera att det fungerar dåligt, säger Lars Bergqvist. Det är svårt att hålla igång ett fungerande engagemang i hela landet och därför kommer den nya styrelsen att sätta den nuvarande modellen under lupp.

Ledarna tittar redan på olika möjligheter, däribland e-demokrati.

GÄVLA-DALA-SUNDSVALL ▶

MELLANSVERIGE ▶

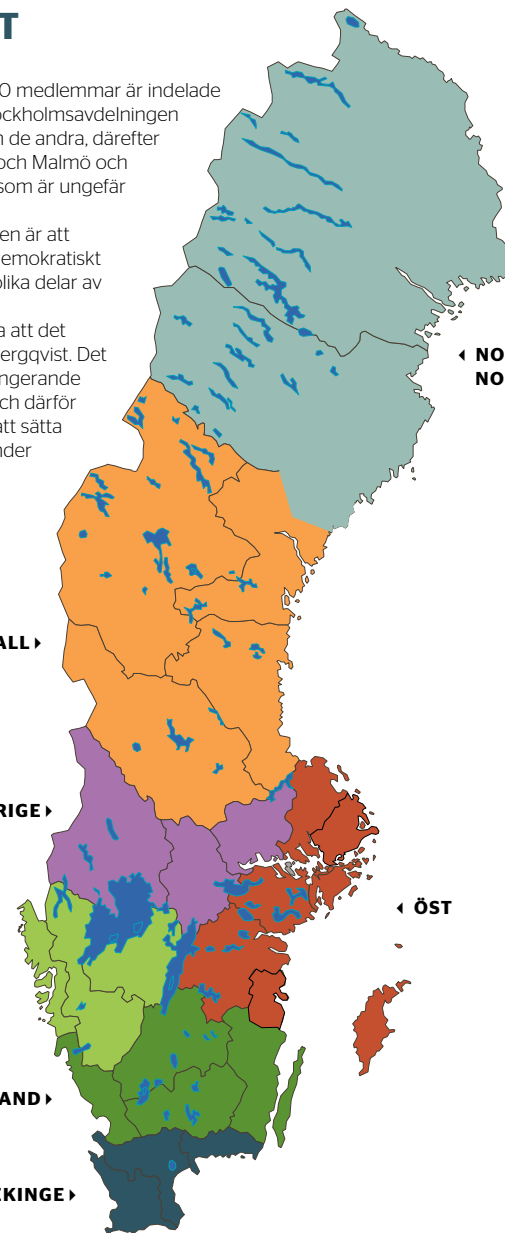
VÄST ▶

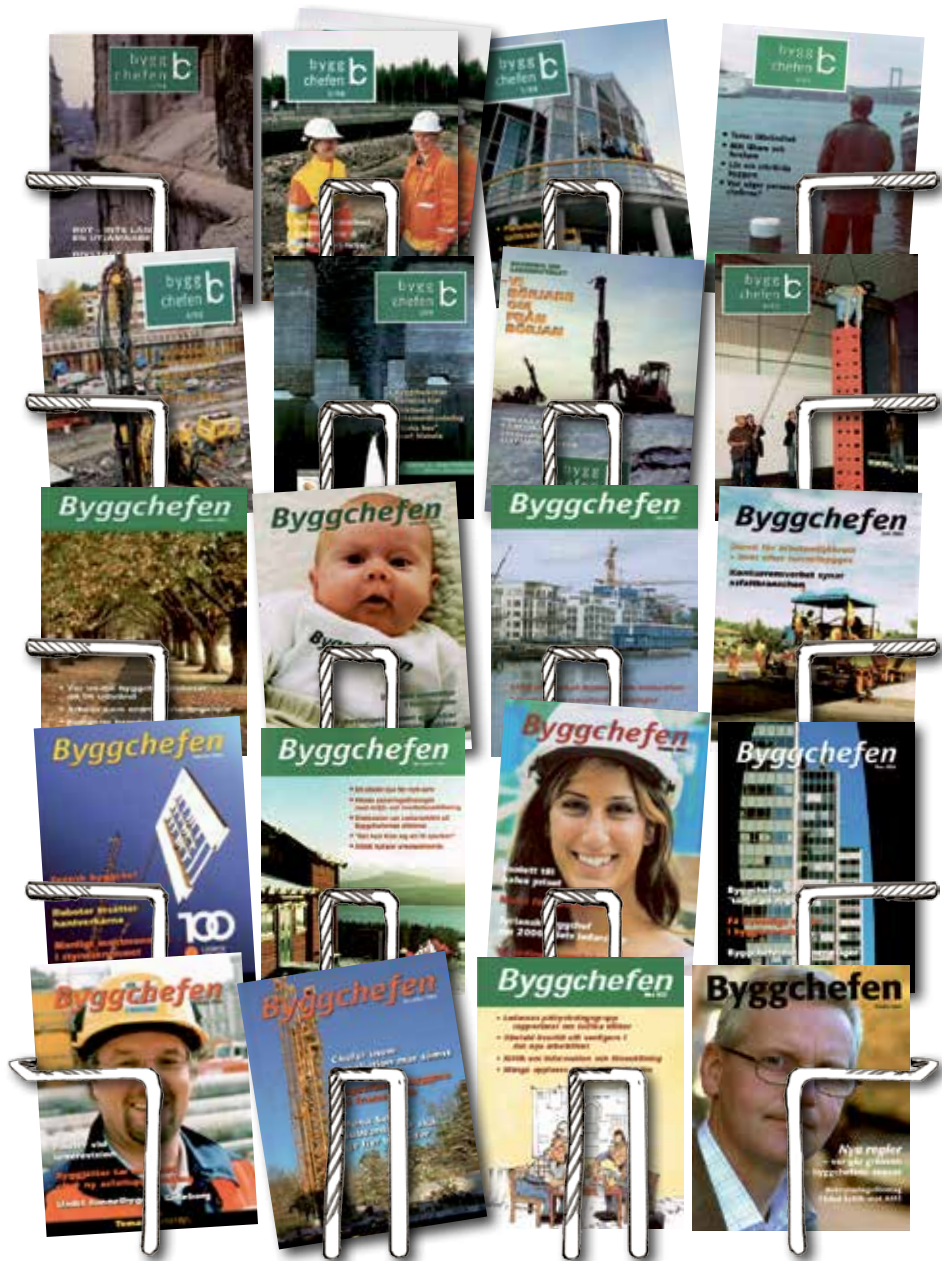
SMÅLAND-HALLAND ▶

SKÅNE-BLEKINGE ▶

◀ NORRA NORRLAND

◀ ÖST

BYGGCHEFEN 1994-2008

Vi startade en tidning

”Utbrett kokainmissbruk i byggbranschen”, ”Pressade byggtider hotar arbetsmiljön” och ”Inga topplöner trots högkonjunktur”.

I femton år höll tidningen Byggchefen ett granskande öga på byggbranschen både inifrån och utifrån. Kritik mot arbetsgivarna varvades med självrannsakan inom den egna kåren. Men det spreds också rosor.

I ETT AV DE SISTA NUMREN av Byggchefen, nummer 2 2008, finns ett reportage om hur byggföretaget Dipart efter flera års aktivt arbete med värdegrunden i företaget gick in i ett samarbete med optiker och såg till att ett stort antal hemlösa i Stockholm fick möjlighet att synundersöka sig och få glasögon gratis.

Det är bara ett exempel på hur tidningen har använt sig av goda förebilder i branschen för att inspirera och entusiasmera sina läsare att tänka till och göra gott.

Andra artiklar har handlat om spännande byggen, ny teknik, miljöarbete och förstås säkerhet på jobbet. Personporträtt, krönikor av bland annat Tilde de Paula, senaste nytt om kampanjer och avtalsförhandlingar samt mycket annat fanns också med - egentligen ett smörgåsbord av i stort sett allt som en arbetsledare i byggsektorn kan tänkas vara intresserad av och lära sig något mer av.

- Idén till tidningen föddes samtidigt som vi bestämde oss för att ändra organisationsform från Salf Byggare till

Vi ville ha en bra plattform för kommunikation med våra medlemmar, och det här var ju före hemsidornas och de sociala mediernas tid.

Byggcheferna.se startades 1999.

BYGGCHEFERNA.SE

HEMSIDAN STARTADES 1999 och hade en trevande start. I dag bjuder den på nyhetsinlägg varje vecka och har en omfattande bank av annonser för lediga jobb, cirka 150-200, som är mycket välbesökt.

Även kampanjsidan stoppamachokulturen.se har många klick.

BYGGVÄRLDEN

BYGGVÄRLDEN ÄR NUMERA den största och bredaste branschtidningen för hela byggsektorn. Här har Byggcheferna haft sitt givna utrymme sedan 2009 och utgör en värdefull prenumerationsbas för tidningen.

Tidningen Byggvärlden har en prenumererad upplaga på 23 000, 33 000 läsare och ges ut 18 ggr/år, Byggcheferna har minst en sida per nummer.

”

Det handlade också om tydlighet och identifikation. Vi såg tidningen som en hjälp för våra medlemmar att växa in i rollen som just byggchefer och inget annat.

Byggcheferna, berättar Lars Bergqvist. Vi ville ha en bra plattform för kommunikation med våra medlemmar, och det här var ju före hemsidornas och de sociala mediernas tid.

- Det handlade också om tydlighet och identifikation. Vi såg tidningen som en hjälp för våra medlemmar att växa in i rollen som just byggchefer och inget annat.

Ombudsmannen Börje Hammarström minns att motståndet mot att lägga resurser på en egen tidning var starkt i början.

- Många tyckte väl att tidningen Arbetsledaren, som var mer generell, dög gott. Men vi var några som stod på oss om Byggchefen, och det skulle visa sig vara ett väldigt bra drag.

TIDNINGEN KOM UT FYRA GÅNGER om året och hade en upplaga på 17 000 exemplar. Skribenterna var ofta frilansjournalister, men innehållet spånades fram av en redaktionskommitté där PR-konsulten Annica Holmberg ingick i många år, tillsammans med Lars Bergqvist, Börje Hammarström och andra representanter för medlemskåren.

- Jag hade redan ett fotointresse som jag fick återuppliva i samband med tidningsmakeriet, berättar

Börje Hammarström. Men jag fick också ofta briefa externa skribenter om vad reportaget skulle handla om och varför, och så fick jag fara runt på en massa byggen igen.

- Utöver att det var roligt för mig personligen att fotografera och få närkontakt med byggarbetsplatser igen, så innebar de där besöken att vi fick med oss mycket hem. Tidningen skapade en naturlig interaktion mellan våra medlemmar och oss som satt i organisationens ledning.

Tidningen Byggchefen var också en viktig kommunikationsplattform för de utspel, kampanjer och seminarier Byggcheferna har varit flitiga med genom åren.

SOM BEKANT HAR DET SKETT en dramatisk utveckling i mediebranschen sedan dess, och 2008 lades Byggchefen ner.

- Bidragande orsak till det beslutet var att vi fick en annan tryckt plattform att kommunicera i, förklarar Lars Bergqvist.

- Vi hade länge saknat en renodlad branschtidning, en som skulle spänna över hela fältet och vara intressant för alla, från hantverkarna till arbetsgivarna, installatörer, leverantörer och ja, alla som överhuvudtaget har med byggen att göra.

- Tidigare förslag från oss om att skapa en sådan tidning hade mötts med svalt intresse, men så 2007 blev vi inbjudna till att vara med och starta tidningen Byggvärlden. Där har vi nu en egen sektion i varje nummer och det fungerar bra ihop med övriga kommunikationskanaler.

”Prata så alla kan lyssna” är fortfarande klickfavorit och är nu uppe i osannolika 250 000 visningar. Det är fantastiskt värdefullt att så många har sett just den filmen.

FACEBOOK, YOUTUBE, TWITTER

BYGGCHEFERNA HAR FUNNITS i sociala medier sedan 2009 och finns i dag på facebook, youtube, twitter och linkedin.

Mest uppmärksamhet får Byggcheferna via facebook, där antalet gillare är uppe i 2 600.

Bara under gångna året ökade gillarna med 500, och antalet besök på sidan ökat stadigt.

På youtube är filmen ”Prata så alla kan lyssna” fortfarande klickfavorit och är nu uppe i osannolika 250 000 visningar.

– Det är fantastiskt värdefullt att så många har sett just den filmen.

Byggcheferna har även ett twitter-konto, som i första hand är ämnat att väcka medias uppmärksamhet, och ett linkedin-konto där platsannonserna är relativt välbesökta.

Start för sociala medier

NÄR?
2009

VARFÖR?

Byggcheferna insåg att tiden var mogen att bredda sina kommunikationskanaler ytterligare.

VAD ...

... gjorde Byggcheferna? Vi startade konton i ett antal sociala medier och la upp en strategi för hur ofta de ska uppdateras – och med vad.

HUR ...

... togs initiativet emot? Ojämnt. Vissa utlägg lockar mängder av besökare, andra tas emot rätt svalt. Vårt verkliga klickmonster är filmen ”Prata så alla kan lyssna” som har lockat osannolika 250 000 besökare!

... OCH RESULTATET?

Det är att vi är synliga där vi behöver vara synliga och kan få ut nyheter och andra budskap så brett som möjligt.

Inlägg som setts av flest användare och skapat mest engagemang.

Resultat för ditt inlägg

51 836 Personer du når ut till

16 834 Videovisningar

559 Reaktioner, kommentarer och delningar

294 Gilla	158 i inlägg	236 På delningar
5 Ålså	1 i inlägg	4 På delningar
2 Haha	2 i inlägg	0 På delningar
3 Wow	1 i inlägg	2 På delningar
2 Ledsen	1 i inlägg	1 På delningar
6 Arg	0 i inlägg	6 På delningar
31 Kommentarer	13 Om inlägg	18 Om delningar
116 Delningar	110 Om inlägg	6 Om delningar

2 676 Inläggklick

409 Uppsparringstäck if... Länkade

2 223 Övriga klick if...

NEGATIV FEEDBACK

4 Döt inlägg

0 Döt alla inlägg

Resultat för ditt inlägg

29 887 Personer du når ut till

201 Gilla-markeringar, kommentarer och delningar

181 Gilla-markeringar	174 Om inlägg	7 Om delningar
13 Kommentarer	12 Om inlägg	1 Om delningar
7 Delningar	1 Om inlägg	5 Om delningar

545 Inläggklick

0 Fotoninlägg

280 Länkade

285 Övriga klick if...

NEGATIV FEEDBACK

5 Döt inlägg

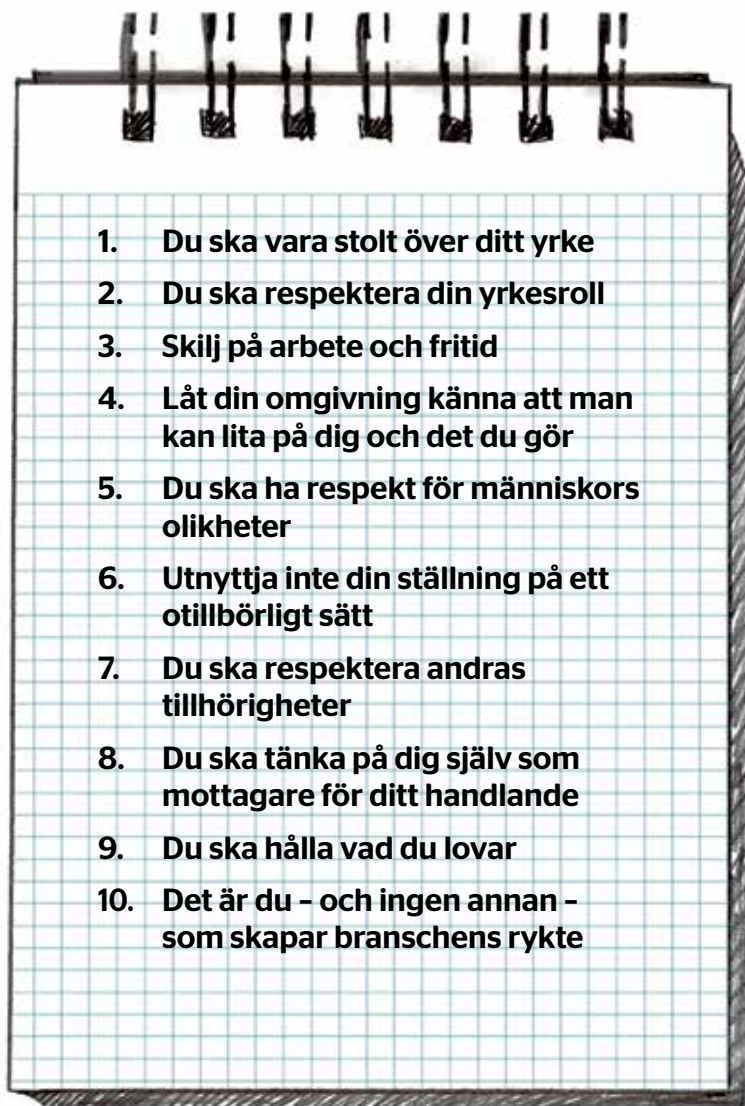
0 Döt alla inlägg

0 Anmäl som skräppost

0 Stuta gilla sida

Statistikaktivitet rapporteras i nästkommande Sida-havard. Annonseraktivitet rapporteras i Sidaopen för ditt annonskonto.

BYGGCHEFERNAS 10 ETISKA BUD

TIO ETISKA BUD

Fokus på unga ledare

Det vet man ju vilka bilder som sitter på väggarna i en byggfutt. Eller?

Faktum är att det mycket väl kan vara "De tio budorden" - men inte i den tappning de flesta tänker på.

Bbyggchefernas "Tio etiska bud" togs fram under arbetet med ungdomssatsningen Ledarskapet 2003, där bland annat europaparlamentarikern och prästen Cecilia Wikström deltog tillsammans med vd:ar för de tre största byggkoncernerna i Sverige.

Ungdomsprogrammet var riktat till de yngre medlemmarna i Byggcheferna. Ingen av deltagarna var över 35 år, och de cirka fyrtio personer som deltog fick i uppdrag av ett antal mer rutinerade faddrar att forma verktyg för framtidens byggarbetsledare.

I workshops och livliga diskussioner hjälptes grupperna åt att mejsla fram ett rättsnöre i tio punkter som ska vara lätta att hålla i minnet, om än med stöd av ett anslag på väggen på arbetsplatsen.

LEDARSKAPET UTGJORDE ett avstamp för många satsningar som pågår fortfarande.

- Vi parade ihop unga ledare med faddrar från olika byggbolag, berättar Lars Bergqvist.

- Faddrarna formulerade vissa problemområden och satte ungdomarna på att komma med förslag till lösningar. Budorden var en av de saker som kom ut och

”

Faddrarna formulerade vissa problemområden och satte ungdomarna på att komma med förslag till lösningar.

Ledarskapsexamen på KTH 2007.

”

Vi fick fram så många bra och engagerade ungdomar att vi inte förmådde fånga upp dem i organisationen och ge dem nya uppgifter.

jag blir varm om hjärtat när jag fortfarande hittar anslaget på väggen när jag är ute på byggen.

Faktum är att Ledarskapet lyckades "för" bra.

- Vi fick fram så många bra och engagerade ungdomar att vi inte förmådde fånga upp alla i organisationen och ge dem nya uppgifter. Men ur den situationen uppstod i stället vårt ambassadörsprogram några år senare, så det blev bra till slut ändå.

AMBASSADÖRERNA, som är åtta till antalet just nu, utbildas för att kunna vara en länk mellan högskolorna och arbetsplatserna.

- Det utbildas byggnadsingenjörer på ett stort antal gymnasier och högskolor och dessa kommer ju att få en arbetsledande ställning redan från början, men inte en enda timmes undervisning i ledarskap får de!

- Vad vi kan göra är att åtminstone ge dem en första glimt av vad som väntar på dem därute, och i det sammanhanget kommer ambassadörerna till god nytta.

Satsningar på utbildning av unga byggchefer

NÄR?

2003-2004

VARFÖR?

Byggcheferna ville fånga upp unga medarbetare och utbilda dem till ännu bättre byggchefer.

VAD ...

... gjorde Byggcheferna? Man arrangerade ett stort antal seminarier över hela landet med 30 deltagare åt gången. Unga deltagare fick konkreta uppgifter att lösa av faddrar från ledande byggföretag och personer verksamma inom mångfald, jämställdhet och etik.

HUR ...

... togs initiativet emot? Intresset från medlemmar och arbetsgivare var mycket positivt.

... OCH RESULTATET?

Bland annat etikreglerna "De tio budorden", en modell för jämställdhetsmärkning av byggföretag, ett program för omvänt mentorskap där unga byggchefer agerade mentorer åt mer rutinerade och ambassadörsprogrammet.

Utvecklingsprogrammet Unga företrädare, Ottsjö, vintern 2003.

Ledarskapsexamen 2006.

AMBASSADÖRSPROGRAMMET

Viktigt att nätverka

Byggchefernas ambassadörer gör ett viktigt jobb för branschen. Genom att föreläsa på skolor, medverka på mässor och möta framtida kolleger är de representanter för hela byggsektorn.

- Det är jätteroligt att få en helhetssyn över branschen, säger ambassadören Jeanet Corvinus.

Det är bra att redan i skolan börja tänka på hur värdefullt det är att knyta an till nätverk.

JEANET CORVINIUS ÄR ARBETSCHEF på Peab i Stockholm. Hon är samtidigt ledamot i Byggchefernas styrelse och ordförande i avdelning Öst. Hon har av Ledarna rankats som en av Sveriges framtida kvinnliga chefer.

Ambassadör har hon varit sedan 2011, delvis för att ge vägledning i något hon själv saknade som student:

- När jag gick på KTH hade jag ingen aning om vilka tjänster som faktiskt fanns när man kom ut, säger hon. Den frågan är nog så viktig. Att försöka visa hur mycket roligt som finns.

- Det är också bra att redan i skolan börja tänka på hur värdefullt det är att knyta an till nätverk. De som studerar mot byggbranschen kommer på ett eller annat sätt att jobba med varandra senare i arbetslivet.

Ditt mål med ambassadörsprogrammet är att bidra till ett mjukare och trevligare klimat mellan parterna. Varför?

- Det gör en jätteskillnad, både ekonomiskt och arbetsmiljömässigt, om man verkligen kör tillsammans

”

Det gör en jätteskillnad, både ekonomiskt och arbetsmiljömässigt, om man verkligen kör tillsammans eller inte. Man måste ärligt skapa en tillit om man vill få till ett bra projekt.

Start för ambassadörsprogrammet

NÄR?

2009

VARFÖR?

Byggcheferna såg att det fanns många goda unga krafter i organisationen som skulle kunna göra nytta som en länk mellan utbildningarna och byggbranschen. Dessa krafter är också ambassadörer för vår egen organisation.

VAD ...

... gjorde Byggcheferna? Vi skapade ambassadörsprogrammet och utbildade ett antal personer som åker ut till tekniska gymnasier och högskoleutbildningar och berättar om jobbet som byggchef.

HUR ...

... togs initiativet emot? Numera ringer lärarna vid gymnasier och högskolor självmant upp och ber oss boka möte. Och eleverna lyssnar och ställer frågor.

... OCH RESULTATET?

Att många studenter som lämnar utbildningen har en bättre inblick i vad det innebär att vara byggchef. Säkert rekryteras en del till branschen också, plus till Byggcheferna.

Jeanet Corvinus

eller inte. Man måste ärligt skapa en tillit om man vill få till ett bra projekt. Man får absolut inte dra alla över en kam, men det finns många projekt där det inte funkar.

- Det handlar inte om att man måste vara bästa kompisar, utan om att lita på att alla gör sina jobb riktigt bra. Ett bra samarbete gör stor skillnad på sista raden för samtliga inblandande, det vet alla vi som varit med i ett sådant projekt. Dessutom är det jättekul!

Varför tycker du att studenter ska söka sig till byggbranschen?

- Utan att kunna alla andra branscher är jag övertygad om att det här är en av de roligaste. Det finns så otroligt många olika roller och utmaningar. Det ena projektet är inte det andra likt.

-Om du trivs bra med att dina uppgifter är desamma varje dag, då finns specialroller där du kan ha det så. Om du vill ha en bredd och kunna följa projekt från start till slut, då finns roller för det.

-Sedan finns ett helt spektrum däremellan. Byggprojekt är också något som är varaktigt över tid. Man blir varm i hjärtat varje gång man passerar ett gammalt projekt. Det är en väldigt konkret bransch.

Konsten att dra folk

Rigmor Robért

Babben Larsson

Jan Bylund

Bengt Wiström

Välrenommerade föreläsare och proffsiga artister har använts för att locka medlemmar till bra seminarier.

... det är ju inte alltid innehållet har låtit så sexigt. Då har vi lockat med välrenommerade föreläsare.

Seminarier och kurser är bra verktyg för att engagera medlemmarna i en organisation och Byggcheferna har varit bra på att hitta finansiering till relevanta och välfyllda seminarier.

- Men det är ju inte alltid innehållet har låtit så sexigt, konstaterar Lars Bergqvist. Då har vi lockat med välrenommerade föreläsare, som Rigmor Robért och Johan Langer, och bra artister, som Lena Endre och Babben Larsson.

Minnesvärda seminarier genom åren har varit till exempel "En första byggsten" 1996, som riktade sig till medlemmar under 35 år, "Ett omöjligt jobb eller ett jobb med möjligheter" 2002 som samlade cirka 1500 deltagare samt "Lönsamt ledarskap" som handlade om logistik och effektivitet i byggbranschen.

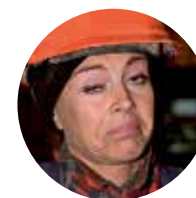
- Många av seminarierna har vi gjort ihop med Svensk Byggindustri, några ihop med Byggnads och Lönsamt ledarskap med stöd från Bostadsdepartementet. Samarbetena har gett oss ekonomiska möjligheter att anlita bra folk som i sin tur har dragit många deltagare.

Filip Hammar och Fredrik Wikingsson

Tilde de Paula

Mi Ridell

Anders Öfvergård

Lena Endré, Anna Eiding och Lena Ahlström

Seminarier och utbildningar

NÄR?

Hela tiden.

VARFÖR?

Byggcheferna såg att det är svårt att få medlemmar att engagera sig i det löpande föreningsarbetet.

VAD ...

... gjorde Byggcheferna? Vi har jobbat med seminarier och utbildningar som har attraherat medlemmarna och skapat ett engagemang i medlemskåren.

HUR ...

... togs initiativet emot? Mycket positivt! Seminarierna och utbildningarna har lockat tusentals deltagare, och även Sveriges Byggindustrier, Byggnads och andra organisationer utanför vår egen medlemskår har ofta tagit del av våra arrangemang.

... OCH RESULTATET?

Att vi har fått en bra kontakt och interaktion med våra medlemmar, samtidigt som de ämnen som har tagits upp på seminarierna har varit angelägna att ventilera.

Bra samtal - varje gång

Det började som ett pilotprojekt i Stockholm, tog vägen över Rosengård och avslutades som ett jätteprojekt med tusen byggchefer i västra Götaland - Byggchefernas mångfaldsprojekt hör till de större och mer lyckade i föreningens historia.

Lars Tengvall

Byggscheferna hade sedan länge konstaterat att deras yrkeskategori hade en pålagsam övervikt av vita män och bestämde sig för att försöka ändra på den saken.

- Vi började med en mindre pilot i Stockholm, där vi prövade oss fram till formerna för projektet, berättar Lars Tengvall, mångårig styrelseledamot. Där hade vi många livliga diskussioner om allt från åldersstrukturen bland byggchefer till kön och etnicitet. Vid den här tiden hade inte hbtq-frågorna fått så stort genomslag.

VIA NCC I HEMSTADEN MALMÖ kom Lars Tengvall år 2008 in i ett projekt i Rosengård där Arbetsförmedlingen och NCC startade en byggskola för invandrare. Fyrtio personer med 18 nationaliteter deltog, och senare startades även en barnens byggskola i samma stadsdel.

- Där lärde jag mig mycket som jag tog med mig in i Byggchefernas mångfaldsprojekt ett år senare.

Med Tengvalls gedigna erfarenheter som grund sökte Byggcheferna tillsammans med Sveriges Byggindustrier medel från EU:s sociala fond för att genomföra ett större projekt, och större blev det:

- Totalt fick vi sju miljoner kronor från fonden och

"Mera mångfald,
bättre balans"

NÄR?

2010

VARFÖR?

Byggcheferna såg att yrkeskåren i byggbranschen är väldigt homogen. Den består till stor del av vita män.

VAD ...

... gjorde Byggcheferna? Vi sökte medel från EU:s sociala fond och startade tillsammans med Sveriges Byggindustrier ett mångfaldsprojekt som löpte över två år: "Mera mångfald, bättre balans".

HUR ...

... togs projektet emot? Det samlade till sist så många som 1 000 deltagare i västra Götaland och fick ett starkt gensvar i regionen.

kunde under två års tid utbilda 1 000 byggchefer i västra Götaland i mångfald.

Metoden som användes var små diskussionsgrupper där man samlades kring ett antal kort som ledde till olika påståenden.

-Det kunde till exempel stå "Byggnadsarbetaren Mohammed tycker inte att han får tillräckligt med tid för sina bönestunder. Hur hantera du det?" Och så fanns det sex förslag till lösningar, varav faktiskt inget var ett självklart "rätt svar".

- Finessen var att diskussionen blev öppen och att deltagaren var tvungen att ta ställning till påståendet, det fanns ingen utväg som hette "neutral".

ATT FÅ FRAM ett mätbart resultat av mångfaldsprojektet är svårt, men med så många deltagare bör de flesta byggföretag i västra Götaland ha åtminstone någon byggchef som har fått sig en tankeställare om mångfald och låtit sig påverkas till det bättre av den.

Höras i debatten

Byggchefernas opinionsbildande utspel har fått stor uppmärksamhet även utanför den egna branschen. Det allra första skedde år 2000 och handlade om byggchefernas dåliga psykosociala arbetsmiljö.

Annica Holmberg

Här började vi använda oss av Byggcheferbarometern för första gången och den har fortsatt att vara ett väldigt bra verktyg, säger Annica Holmberg, PR-konsult som anlits av Byggcheferna i många år.

- Är det något medierna nappar på så är det siffror. Att stå och tycka en sak från scenen eller i en debattartikel är en sak, men när journalisterna får statistik att luta sig emot ökar trovärdigheten och frågan får sitt eget liv.

- I slutet av 1990-talet hade datorerna börjat slå igenom på byggarbetsplatserna, säger Börje Hammarström, branschansvarig på Ledarna. Arbetsledarna fick elektroniska verktyg och skulle driva processer och dokumentera arbetets framåtskridande via dator.

För många byggchefer blev detta en övermäktig uppgift som lades ovanpå det traditionella sättet att driva ett byggprojekt.

BYGGCHEFERNA UPPFATTADE TYDLIGT vad som höll på att hända och tog kontakt med ett forskarlag på Karolinska institutet som tänkte på idén att göra en

Kampanj mot stress och utbrändhet

NÄR?

År 2000

VARFÖR?

Byggcheferna såg att datoriseringen av byggchefernas arbete ledde till ökad stress, inte tvärtom. Utbrändhet började förekomma i gruppen.

VAD ...

... gjorde Byggcheferna? Vi tog kontakt med ett forskarlag på Karolinska institutet som gjorde en studie om riskerna för utbrändhet hos byggarbetsledare. Det visade sig att var tredje byggchef låg i farozonen.

... OCH RESULTATET?

Resultaten av insatsen blev ett stort opinionsarbete som ledde till att arbetsgivarnas inställning förändrades och nya arbetsrutiner infördes.

studie om riskerna för utbrändhet hos byggarbetsledare. Resultatet, som visade att var tredje byggchef riskerade att bli utbränd kablades ut i tidningen Byggchefen och blev en snackis i alla futtar, men fick också stort genomslag i vanliga medier.

- Och så småningom begrep även arbetsgivarna att de höll på att köra slut på en stor del av sina nyckelpersoner på byggena, vilket ledde till vettiga resonemang och förändringar i arbetsrutinerna, konstaterar Lars Bergqvist.

ANDRA UTPRÄGLADE arbetsmiljökampanjer har varit till exempel "Försvinner livlinan när svängremmen dras åt?" och "Nollvisionen för dödsolyckor".

-Man kan ju också säga att allt vi gör har bäring på arbetsmiljön på ett eller annat sätt, påpekar Lars Bergqvist. Att vi får etiken, jämställdheten och mångfalden på plats påverkar också det dagliga arbetet för våra medlemmar.

- Och vi har varit framgångrika i att nå ut i media med våra budskap. Våra utspel har tagits upp i nyhetssändningar och i andra riksmidier i tio års tid.

Och vi har varit framgångrika i att nå ut i media med våra budskap. Våra utspel har tagits upp i nyhetssändningar och i andra riksmidier i tio års tid.

Och synas i Almedalen

Byggchefernas första framträdande i Almedalen var minutiöst förberett. Siffror var framtagna, argumenten slipade och Lars Bergqvist förberedd på mothugg och diskussioner som det skulle svänga ordentligt om.

Dagens Nyheters arbetsmarknadsreporter Maria Crofts på Byggchefernas seminarium "Grabbig bransch söker damsällskap", 2005.

Tevesoffan var faktiskt redan bokad, för medierna älskade det kaxiga budskapet från första stund: "Grabbig bransch söker damsällskap!"

Nu gick det inte riktigt som det var tänkt, för samma morgon, den 7 juli 2005, drabbades London av fyra terrorattentat inom loppet av några timmar och nyhetsrapporteringen fick ett helt annat fokus än svenska politiker och organisationer som träffades i ett sommarparadis för att föra ut olika budskap.

Men det hindrade inte att premiären i Almedalen blev en succé för Byggcheferna.

- Det blev ingen tevesoffa, men vi fick stor uppmärksamhet i tryckta medier, berättar Annica Holmberg, PR-konsult och rådgivare åt Lars Bergqvist.

SYDSVENSKAN HADE BESTÄMT sig för att följa en enda mötesarrangör under veckan och de valde oss, vilket gav stort utrymme.

Dagens Nyheters arbetsmarknadsreporter Maria Crofts blev förtjust i Byggchefernas grepp att själva hänga ut sin bransch och dess trista grabbkultur och blev en trogen bevakare av organisationens utspel.

- Vi har fått väldigt bra täckning i DN genom åren, och det började i Almedalen den gången.

Att den första kampanjen i Almedalen slog så väl ut

2013, "Machokulturen måste stoppas"

avgjorde att Byggcheferna fortsatte att använda sig av detta årliga arrangemang som en plattform. Det är inte bara budskapen som har varit starka och fått genomslag; formerna för framträdandena har varit spektakulära. De mest traditionella har varit paneldebatter, men då med tuffa rubriker som ibland har fått arbetsgivare att sätta i halsen.

DE MER UDDA har varit speed-debatter på scenen. Eller teater med lokala skådespelare som har fått en bakgrund från Byggcheferna att utgå ifrån.

- Byggcheferna har vågat så mycket, konstaterar Annica Holmberg. Organisationen har varit en modig beställare som gärna har prövat nya sätt att kommunicera brett. Jag har ibland presenterat en galen idé - och fått napp på den! Och det har fungerat.

- Samtidigt finns det en målmedvetenhet och uthållighet i opinionsarbetet som spelar stor roll. Det stannar inte vid enstaka spektakulära utspel utan det finns en tydlig underliggande plan som löper genom hela det arbete som styrelsen uträttar.

Senaste gången, 2017, var rubriken "Lika barn leka sämst" och hade fortsatt fokus på mansdominansen och den etniska likriktningen bland byggbranschens anställda. Och nackdelarna med detta.

Byggcheferna har vågat så mycket. Organisationen har varit en modig beställare som gärna har prövat nya sätt att kommunicera brett.

2005 "Grabbig bransch söker damsällskap"

"Grabbig bransch söker damsällskap"

NÄR?

2005

VARFÖR?

Byggcheferna såg att andelen kvinnor i byggbranschen är alldeles för låg.

VAD ...

... gjorde Byggcheferna? Gjorde sitt första framträdande i Almedalen med kampanjen "Grabbig bransch söker damsällskap!"

HUR ...

... togs kampanjen emot? Våldigt väl! Stor uppmärksamhet i Almedalen, massor av media och ett fortsatt stort intresse för våra kampanjer.

... OCH RESULTATET?

Blev magert. Åtta år senare hade andelen kvinnor i branschen bara ökat från fem till åtta och en halv procent.

2006 "Hur förhindrar vi en svart/vit röra i svensk byggbransch"

2007 "Kvarsittning i byggologin"

2008 Nollvision för dödsolyckor

2009 "Försvinner livlinan när svångremmen dras åt"

"Försvinner livlinan när svångremmen dras åt?" "Nollvision för dödsolyckor"

NÄR?

Mitten av 00-talet

VARFÖR?

Byggcheferna såg att hårdare lönsamhetskrav riskerade att gå ut över säkerheten på byggarbetsplatserna.

VAD ...

... gjorde Byggcheferna? Genomförde kampanjerna "Försvinner livlinan när svångremmen dras åt?" och "Nollvision för dödsolyckor" med start i Almedalen.

HUR ...

... togs kampanjerna emot? Arbetsgivarna var inte glada. De tyckte att vi hängde ut vår egen bransch och skrämde bort folk. Men i fattarna drog diskussionerna igång och många fick upp ögonen för slarvet med den egna och andras säkerhet på jobbet.

... OCH RESULTATET?

Vad blev resultatet av insatsen? Att säkerheten har kommit mer i fokus. Vi har inte noll dödsolyckor, men vi fortsätter jobba på det.

2010 Bossiga brudar och moderna män

2011 "Visslan eller gisslan, finns det whistleblowers i byggbranschen"

2013 "Machokulturen måste stoppas"

2014 Vem ska bygga Sverige

2015 "Nu gör vi upp med machokulturen"

2016 "Det stora utvecklingssamtalet", "Samtalssoffan"

2017 "Lika barn leka sämst", "Samtalssoffan"

KVINNOR ÄR DUKTIGA PÅ ANNAT. TA HAND OM BARN, TILL EXEMPEL.

Nu gör vi upp med machokulturen!

Egentligen är det ganska enkelt. Byggbranschen måste förändras. Och det fort.

Idag är det ingen som på allvar hävdar att kvinnor och män ska värderas och behandlas olika. Inte högt i alla fall. Men i vår bransch är verkligheten en annan. Under ytan finns fortfarande en föräldrad syn på könsrollerna. Machokulturen sitter i väggarna – kompetensen sitter i skägget. Undersökningar visar att kvinnor och män behandlas olika. Kvinnor ges inte samma

karriärmöjligheter och arbetsuppgifter som män. Nio av tio kvinnor tycker att branschen är ojämlig. Och både kvinnor och män tappar sugen och byter jobb.

Det gör att vi nu står inför rekryteringsproblem som snart kommer hota Sveriges tillväxt. Och det berör alla. Även dig.

Detta kan vi inte acceptera! Nu tar vi vårt ansvar och gör upp med fördomar, myter och machokultur. För alla tjänar på en jämställd byggbransch.

Läs mer om årtiondets viktigaste kampanj på stoppamachokulturen.nu

TILLSAMMANS FÖR EN JÄMSTÄLLD BYGGBRANSCH

"STOPPA MACHOKULTUREN I BYGGBRANSCHEN!"

ALLA TJÄNAR PÅ EN
JÄMSTÄLLD BYGGBRANSCH
#stoppamachokulturen

Vilket liv det blev ...

Ska man plocka ut en enda av Byggchefernas många påverkanskampanjer genom åren som slagit bredare än alla andra så är det "Stoppa machokulturen i byggbranschen!"

”

Får vi bukt med machokulturen kommer alla våra kärnvärden med på köpet.

Vilket liv det blev när storbildstavlorna kom upp i Stockholms tunnelbana och på helsidor över hela landet!

– Får vi bukt med machokulturen kommer alla våra kärnvärden med på köpet, konstaterar Lars Bergqvist, som är nöjd med kampanjen men framhåller att budskapet i den måste upprepas gång på gång och föras vidare. Och vidare.

– Upphovet var att vi tittade på andelen kvinnliga byggchefer år 2013 och jämförde med vad som hade hänt sedan förra räkningen, som gjordes 2005.

2005 VAR DET ÅR då Byggcheferna körde sin första kampanj på temat jämställdhet, då under namnet "Grabbig bransch söker damsällskap!"

– Jag levde i den naiva tron att den väckarklockan, som blev väldigt uppmärksam, hade lett till någonting. Men det visade sig att vi på åtta år hade gått från fem procent kvinnor i byggbranschen till åtta och en halv. Så skämmigt!

Frågan om den skeva könsfördelningen i byggbranschen hade inte varit osynlig under åren mellan mätningarna, det hade pratats en hel del bland

Lars Bergqvist, Byggcheferna och Johan Lindholm, Byggnads.

Vi gick ut med en gemensam debattartikel.

Jenny Westling

arbetsgivare och olika organisationer om hur mycket branschen skulle vinna på att få in fler kvinnor.

- Men det var tydligen bara prat, konstaterar Lars Bergqvist. Nu blev vi ju tvungna att göra något på riktigt.
- Det handlar inte bara om hur viktigt det är att skapa en bättre kultur på byggena, vi har inte råd att avstå från kvinnorna som rekryteringsbas. Det saknas ju i herrans namn tusentals byggchefer i landet!

REKLAMBYRÅN BULLDOZER i Karlstad hade jobbat mycket med attitydfrågor och jämställdhet tidigare, bland annat ihop med Karlstads universitet. Byråns dåvarande vd Jenny Westling blev ett naturligt bollplank för Lars Bergqvist.

Jenny Westling:
- Vi ville gärna lyfta fram hur useult det såg ut, helt enkelt för att skapa tydlighet och ruska om. Men nio gånger av tio får man nej från kunden när det gäller sådana idéer.

Dock inte i det här fallet. Byggcheferna hade redan retat upp aktörer inom byggsektorn genom att peka på skamfläckar som kartellbildning, mutor och fuskbyggen. Obekväma sanningar som först möttes av bestörtning

HÄR ÄR DET HÅRDA TAG. DET KRÄVS STAKE FÖR ATT PALLA.

Nu gör vi upp med machokulturen!

Byggbranschen måste förändras. Och det fort. Idag är det inte längre någon som på allvar hävdar att kvinnor och män ska värderas och behandlas olika. Inte högt i alla fall. Men i vår bransch är verkligheten en annan. Våra medlemmar upplever att det fortfarande finns en föräldrad syn på könsrollerna. Machokulturen sitter i väggarna – kompetensen sitter i skägget.

Detta kan vi inte acceptera! Våra medlemmar är tydliga – det behövs fler kvinnor i bygg-

branschen. Samtidigt visar undersökningar att kvinnor och män behandlas olika. Kvinnor ges inte samma karriärmöjligheter och arbetsuppgifter som män. Nio av tio kvinnor tycker att branschen är ojämlig. Och både kvinnor och män tappar sugen och byter jobb.

Därför tar vi nu vårt ansvar och gör upp med fördomar, myter och machokultur. För dig, för branschen och för Sverige. För alla tjänar på en jämställd byggbransch.

Läs mer om årtiondets viktigaste kampanj på stoppamachokulturen.nu

TILLSAMMANS FÖR EN JÄMSTÄLLD BYGGBRANSCH

BYGGNADS cheferna **b**

I Tv4:s nyhetsmorgon var vi i kampanjstarten samt ännu en gång i samband med seminarier.

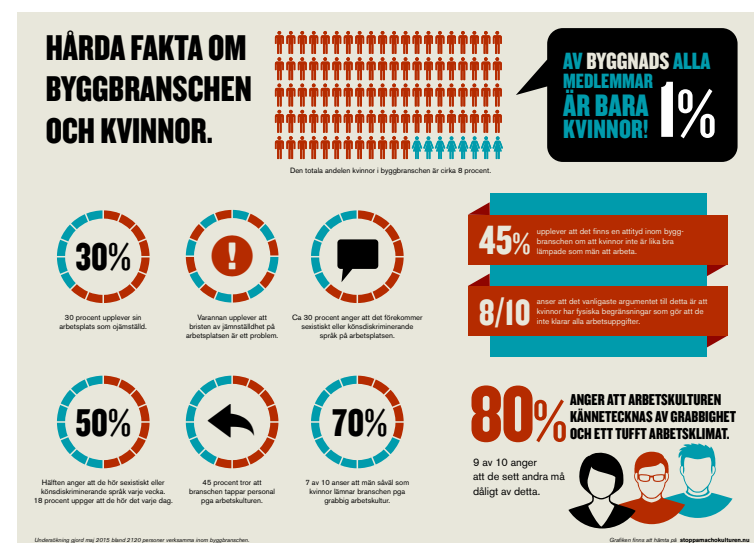

Vill man ha igång det stora samhällsamtale måste man våga sticka ut och det gjorde Byggcheferna.

och förnekelse, men senare satte igång nödvändiga reningsprocesser. Nu var det alltså dags att skaka om ifråga om den machokultur som genomsyrar byggbranschen. "Jobba med attityder och se till att få med Byggnads", var de två råd Lars Bergqvist fick av en referensgrupp branschfolk. Resultatet blev en kampanj som sträckte sig över tre år och som kördes i samarbete med Byggnads, som tog emot den med öppna armar: "Stoppa machokulturen i byggbranschen!"

- Vill man ha igång det stora samhällsamtale måste man våga sticka ut och det gjorde Byggcheferna, konstaterar Jenny Westling. Vill man ha media måste man dessutom vara synlig i Stockholm och då var stortavlorna vi satte upp tunnelbanan effektiva. När stortavlor är bra skapar de en snackis i lunchrummen direkt.
- Lars Bergqvist ville ut bredare än så. Till hela landet.
- Så det blev stortavlor i busskurer också. Och helsidesannonser i tidningarna. Och då följde morgonsof for i teve och debatter på nätet.

"STOPPA MACHOKULTUREN!" blev även det givna budskapet i Almedalen under premiäråret 2015, en rubrik

"Vet du vad min dotter sa?" är en av de filmer som går rakt in i hjärtat på alla som ser den.

Byggchefernas och Byggnads verkliga klickmonster är filmen där barn läser upp citat från verkligheten. 250 000 tittare har den hittills.

Under 2017 lanserades ytterligare en film med bäring på machokulturen. Med humor som skapar skratt som ibland fastnar i halsen.

Kommande del i kampanjen "Stoppa machokulturen i byggbranschen!"

Det framkom också från flera håll hur viktigt det är att förändringar i kulturen på en arbetsplats – eller för den delen i ett idrottslag – sprids uppifrån, vilket ytterligare understryker värdet av att det är just Byggcheferna som driver frågan i branschen, tillsammans med Byggnads.

TRE ÅRS KAMPANJ är över och dess tillskyndare Lars Bergqvist går i pension, men de angelägna frågorna lever vidare i en ny kampanj när en ny styrelse tar över, med Kajsa Hessel som ordförande.

– Det blir viktigt för vår nya styrelse att förvalta det fina arv vi får med oss från de tidigare styrelserna, säger Kajsa Hessel. Jämställdhet och mångfald i vid mening kommer att fortsätta att vara starka fokusområden för oss.

Vid 2017 års stämma behandlas bland annat en motion som handlar om att förbundet bör erbjuda en kurs i normkritik.

– Det är ett fint tecken på att frågorna har ett liv långt ute i organisationen och det ska vi jobba vidare på.

"Stoppa machokulturen i byggbranschen!"

NÄR?

2013

VARFÖR?

Byggcheferna såg att byggbranschen fortfarande har alldeles för få kvinnor.

VAD ...

... gjorde Byggcheferna? Gick till Byggnads och skapade en ny omfattande kampanj tillsammans med dem: "Stoppa machokulturen i byggbranschen!"

HUR ...

... togs kampanjen emot? Den fick enorm uppmärksamhet, får fortfarande efter att ha pågått i tre år.

... OCH RESULTATET?

Kan vi inte överblicka än, men debatten lever för fullt och vi tror att det faktiskt har bränt till ute på byggena och att attityder så sakteliga ifrågasätts. En effekt är också att byggbranschen har visat utåt att den har insikt och vill förändra och det gynnar förhoppningsvis möjligheterna att rekrytera bra folk.

"PRATA SÅ ATT ALLA KAN LYSSNA"

Spelet som gör succé

"Tjejer hör inte hemma i byggbranschen, de går bara sönder eller blir gravida".

Rött kort, eller? Kanske till och med munkavle?

Alla vill ha samtalslådan. Här är den på statsminister Stefan Löfvens bord.

I samtalslådan "Prata så att alla kan lyssna" finns citat att läsa upp, gula och röda domarkort och till och med munförseglande tejp för den som verkligen har kläckt en groda.

Med spelets hjälp har många arbetsplatser fått möjlighet att på ett roande och samtidigt djupt allvarligt sätt komma till insikt om vad ord kan göra med människor och arbetsmiljö. Ord som kanske har yttrats lite halvt på skoj och jargongigt, men som landar som ett hugg hos den som är träffad.

Deltagarna får dra ett kort och läsa upp texten på det och de andra får reagera med domarkorten och förseglingsstejp. Det blir skratt och glam, men också skratt som fastnar i halsen.

I spelet ingår även en videofilm där barn läser upp autentiska citat som har yttrats på byggarbetsplatser. När en färgad liten kille tittar rakt in kameran och säger "Vad är det här för jävla negerjobb!" är det svårt att hålla sig neutral. Vilket ju heller inte är meningen.

Spellådan tog snabbt slut när den spreds genom kampanjen "Stoppa machokulturen!" och har fått tryckas upp i nya upplagor. Den används numera på arbetsplatser långt utanför byggbranschen.

Starkare tillsammans

Efter mer än tio års bearbetning av politikerna kom "Byggbranschen i samverkan", BBIS, i mål med den sista av tre viktiga lagändringar sommaren 2017.

- Och detta precis samtidigt som Lars Bergqvist och jag drar oss tillbaka, säger Gisela Högberg, projektledare för BBIS i många år. Det känns som en tanke.

Gisela Högberg

Det var i början av 2000-talet som flera aktörer inom byggbranschen samtidigt började närma sig politikerna med krav på förändringar som skulle sanera branschen från svartjobb och orättvisa villkor för företag och anställda.

- Efter ett par år kom politikerna tillbaka till våra organisationer och undrade varför vi inte samordnade vårt arbete. Då hade vi redan börjat titta på de möjligheterna själva, berättar Gisela Högberg, då på Sveriges Byggindustrier.

Sju arbetsgivarorganisationer och fem fackförbund, ett av dem Byggcheferna, bildade Byggbranschen i samverkan 2005.

- Och så samarbetade vi nära med skatteverket och ekobrottsmyndigheten vilket var ytterst värdefullt.

BBIS började med en kravlista på politiken som bestod av tolv punkter. Även denna lista komprimerades och föll så småningom ut i tre skarpa krav som nu alltså har, eller är på gång att klubbas som nya lagar:

- Förra året fick vi igenom att varje bygge ska ha en närvaroliggare där varje person som befinner sig på

bygget är inskriven samt att det framgår var personen är anställd.

DET ÄR DETTA samband som ligger bakom ID06-systemet som i dag används av drygt 70 000 företag och dess anställda.

- Nästa år börjar lag nummer två, den om skattedeklarationer på individnivå, att införas. Från och med då kommer Skatteverket att utveckla rutiner så att det blir möjligt vid en flygande inspektion att se exakt hur skatteredovisningen ser ut för var och en som arbetar i ett projekt, och detta i realtid.

- Och det senaste lagförslaget som nu är på väg att föreslås riksdagen är att samtliga företag som jobbar i landet blir skyldiga att anmäla sin verksamhet till skatteverket från första dagen.

GISELA HÖGBERG är mycket nöjd med de resultat BBIS har uppnått.

- Vi har till och med fått beröm från Ekobrottsmyndigheten, med Eva Håkanson som gd, för att vi själva i branschen har varit så aktiva med att tillsammans ta krafttag mot oegentligheter och dålig skattekultur.

- Det har också varit ett nöje att jobba ihop med Byggcheferna. Vi har verkligen haft sammanfallande intressen i den här frågan och jag har alltid kunnat lita på att Lars Bergqvist framfört våra gemensamma krav i sina löpande kontakter med politiker och beslutsfattare, krav som också sammanfallit med Byggchefernas egen agenda för en sund och säker byggarbetsplats.

Branschsamarbete med krafttag mot svartarbete

NÄR?

Mitten av 00-talet

VARFÖR?

Byggcheferna såg att branschen behövde ta krafttag mot svartarbete för att kunna stärka sitt anseende som seriös och därmed attrahera framtida medarbetare.

Byggcheferna insåg att detta skulle kräva ett samarbete med såväl arbetsgivare som LO-fack.

VAD ...

... gjorde Byggcheferna? Vi gick samman med Sveriges Byggindustrier och Byggnads samt ytterligare ett tiotal när liggande branschförbund i organet "Byggbranschen i samverkan" och skapade en kravlista till politikerna på tolv punkter.

HUR ...

... togs initiativet emot? Väll!

... OCH RESULTATET?

De tolv punkterna resulterade i tre avgörande lagändringar, varav den senaste klubbades så sent som sommaren 2017.

VEM BLIR ÅRETS BYGGCHEF 2017?

2012:
SOFIA EDOFF
produktionschef
NCC

2013:
HELENA SÖDERBERG
projektchef
Züblin Scandinavia

2010:
KONSTANTIN SPINOV
arbetsledare
Veidekke

2011:
MAGNUS RUDÉN
projektchef
AF Bygg

2014:
HENRIK BRATT
affärsområdeschef
Erländsson Bygg

2015:
EVA TORBERGER
distriktchef
Skanska

2016:
JENS ANDREASSON
arbetschef
Svevia

2017:

ÅRETS BYGGCHEF 2017

Daniel tog priset

Årets Byggchef 2017 är Daniel Pettersson vid Segermo Entreprenad i Karlstad.

- Daniel är verkligen en värdig vinnare, säger Pär Tingström, projektchef på Segermo. Hans stora styrka är att han kan bygga lag som verkligen fungerar och där alla känner sig delaktiga.

Daniel Pettersson var tidigare arbetschef på Peab. Han startade sedan företaget Segermo Entreprenad, som gick från 0 till 900 miljoner kronor i omsättning på fem år. Han har även medverkat i flera stora infrastrukturprojekt i Mellan- och Västsverige.

Juryen för Årets Byggchef har uppmärksammat hans ledarskap.

- Daniel uppvisar just de kriterier som vi vill uppmuntra med priset Årets Byggchef. Han har en utmärkt förmåga att skapa goda relationer med både medarbetare och kunder, samtidigt som han har ett skarpt sinne för affärer, säger Lars Bergqvist, ordförande Byggcheferna och i juryen.

- Daniels trygga och sympatiska ledarskapsstil är ett föredöme för framtida byggchefer.

DANIEL PETERSSON svarar själv så här på frågan hur en bra ledare ska vara:

- Jag försöker vara jordnära och engagerad. Det gäller att ha förmågan att lyfta folk runt sig och få dem att

Daniel Pettersson

Årets byggchef

NÄR?

2010

VARFÖR?

Byggcheferna såg att deras egen yrkesgrupp är anonym och ville lyfta den. Man ville tydliggöra hur viktig byggchefen är för att ett projekt genomförs på rätt sätt och arbetsplatsen fungerar för alla anställda.

VAD ...

Byggcheferna bjöd in tidningen Byggvärlden till ett samarrangemang för att utnämna Årets byggchef varje år.

Nu numera ingår också AG Advokat och Ledarstudion i sponsorgruppen.

HUR ...

Mycket väl!

Det finns alltid många välförtjänta personer att välja bland när juryn sammanträder, och både medarbetare och arbetsgivare är engagerade i nomineringarna.

... OCH RESULTATET?

Utnämningen får alltid stort massmedialt genomslag, vilket innebär att byggchefer blir synligare än tidigare.

”

Ha självinsikt, vad kan jag och vad kan jag inte? Och fylla på laget med personer som kompletterar varandra.

prestera bättre än de själva tror de kan. Vara tydlig och fatta beslut men samtidigt vara öppen för nya idéer och lyssna in åsikter från medarbetare.

– Ha självinsikt, vad kan jag och vad kan jag inte? Och fylla på laget med personer som kompletterar varandra.

– Det är viktigt att delegera ansvar och låta medarbetarna ta egna beslut. Dessutom är det viktigt att ha roligt på jobbet, säger Daniel Pettersson.

NY ORDFÖRANDE TAR VID

Etik i fokus

– Tidigare styrelse har verkligen skickat med en god grund att stå på och nu ska vi i den nya ledningen förvalta den så väl som möjligt – och tillföra det vi behöver. Själv vill jag gärna fokusera ännu mer på etiken i yrkesrollen.

Det säger Kajsa Hessel som vid 2017 års stämma tar över ordförandeskapet i Byggcheferna.

Kajsa Hessel slår fast att jämställdhetsfrågan och mångfalden i branschen kommer att fortsätta vara starka fokusområden.

– Där finns mycket kvar att göra, så det går inte att slå sig till ro. Bland annat behandlar vi i årets stämma en medlemsmotion om att erbjuda utbildning i normkritik. Det är glädjande att kraven på bättre attityder på arbetsplatserna börjar komma från medlemmarna själva.

ETIK OCH MORAL är också områden som i många år har tagits upp av Byggcheferna, men här ser Kajsa Hessel ett utrymme för ännu mer arbete med vardagsattityder.

– Jag skulle vilja göra så att svenska byggchefer har en självklar ryggrad. Att alla vet vad som händer om man börjar glida på moralen.

Kajsa Hessel konstaterar att byggchefer är utsatta för en stark frestelse; miljön och yrkesrollen utgör ofta en situation som "gör tjuven".

– Du jobbar och sliter hårt, kanske mycket övertid, du ansvarar för en stor budget och du vet att leveranskontrollen är svag. Det drabbar ingen fattig om du tar med

Kajsa Hessel

”

Jag skulle vilja göra så att svenska byggchefer har en självklar ryggrad. Att alla vet vad som händer om man börjar glida på moralen.

dig ett kylskåp hem. Förresten var det väl lite transportskadat?

– Det är så fort gjort att gå ut på det sluttande planet och därför ska vi i Byggcheferna ge våra medlemmar verktyg för att stå emot.

NÄR DET GÄLLER själva föreningsarbetet har Kajsa Hessel och hennes styrelse målet att öka medlemsantalet i högre takt än vad branschen växer, och det ska göras bland annat genom en offensiv bland studenterna och genom att man breddar sin medlemsbas och inkluderar närliggande branscher, som VVS, måleri och fastighet & förvaltning.

– Och så kommer jag som ordförande att jobba på ett annat sätt än Lars, som ju har varit väldigt drivande och har en enorm kapacitet. Jag är också resultatriktad, men kommer att behöva delegera mer. Det ska bli fantastiskt spännande att jobba ihop med den nya styrelsen, vi är taggade till tusen!

bygg
cheferna **b**